

องค์กรคุณธรรม

กรมการศาสนา ในฐานะเลขานุการคณะกรรมการคัดเลือกองค์กร ชุมชน อำเภอ และจังหวัดคุณธรรม ภายใต้แผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔) ได้แจ้งคู่มือการประเมินองค์กร ชุมชน อำเภอ และจังหวัดคุณธรรม ภายใต้แผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติฯ และขอความร่วมมือให้ทุกภาคส่วนใช้เป็นคู่มือในการดำเนินการประเมินองค์กรคุณธรรม โดยได้ให้นิยามขององค์กรคุณธรรมไว้ ดังนี้

องค์กรคุณธรรม หมายถึง องค์กรหรือหน่วยงานที่ผู้นำและสมาชิกขององค์กรแสดงเจตนารมณ์ และมุ่งมั่นดำเนินการส่งเสริมคุณธรรมในองค์กร และเป็นองค์กรที่มีส่วนร่วมสร้างสังคมคุณธรรม โดยมีการบริหารจัดการองค์กรตามหลักคุณธรรม ธรรมาภิบาล หรือหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ส่งเสริมสนับสนุนให้สมาชิกในองค์กรยึดมั่นคุณธรรมเป็นฐานในการดำเนินชีวิตและปฏิบัติงาน และมีส่วนร่วมรณรงค์ส่งเสริมคุณธรรมให้กับประชาชน ชุมชน หรือเครือข่ายขององค์กรคุณธรรม องค์กรคุณธรรม แบ่งออกเป็น ๓ ระดับ

ระดับที่ ๑ องค์กรส่งเสริมคุณธรรม หมายถึง องค์กรที่แสดงเจตนารมณ์จะพัฒนาเป็นองค์กรคุณธรรม โดยมีการกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาคุณธรรม มีแผนการดำเนินการพัฒนาองค์กรคุณธรรม มีการจัดกลไกผู้รับผิดชอบ มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม ซึ่งผลการดำเนินงานอาจเกิดขึ้นบางส่วน แต่ผลการเปลี่ยนแปลงเชิงพฤติกรรมของคนหรือปัญหาเชิงคุณธรรมที่ลดลงอาจยังไม่เห็นผลชัดเจน

ระดับที่ ๒ องค์กรคุณธรรม หมายถึง องค์กรส่งเสริมคุณธรรมที่มีกระบวนการ พัฒนาองค์กรคุณธรรม ที่ได้มาตรฐานขององค์กรส่งเสริมคุณธรรม และมีการจัดระบบภายในองค์กรที่เอื้อต่อการพัฒนาองค์กรคุณธรรม และมีการบริหารจัดการให้สามารถบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงพฤติกรรมของคนในองค์กร และส่งผลกระทบต่อให้การทำความดีเพิ่มขึ้น ปัญหาเชิงคุณธรรมลดลง และมีแนวโน้มจะเกิดการพัฒนาที่ต่อเนื่อง เกิดความยั่งยืนได้

ระดับที่ ๓ องค์กรคุณธรรมต้นแบบ หมายถึง องค์กรคุณธรรมที่ดำเนินการประสบความสำเร็จทั้งในกระบวนการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของคนในองค์กรมีคุณธรรม คนมีความสุข องค์กรมีคุณภาพและคุณธรรมเชิงประจักษ์ มีองค์ความรู้ สามารถถ่ายทอดและเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับองค์กรต่าง ๆ ได้

การประเมินองค์กรคุณธรรม

การประเมินระดับที่ ๑ (องค์กรส่งเสริมคุณธรรม)

๑) องค์กรมีการประกาศข้อตกลง (เจตนารมณ์/ธรรมนุญ/ปฏิญญา) ร่วมกันของผู้บริหารและสมาชิกในองค์กรที่จะพัฒนาให้เป็นองค์กรคุณธรรม

๒) องค์กรมีการกำหนดคุณธรรมเป้าหมาย “ปัญหาที่อยากแก้” และ “ความดีที่อยากทำ” ที่สอดคล้องกับปัญหาคุณธรรมขององค์กรหรือคุณธรรม ๔ ประการ พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา เช่น การใช้วัสดุ สำนักงานอย่างประหยัด มาปฏิบัติงานตรงเวลา การบริการด้วยความโปร่งใส จัดจิตอาสาช่วยเหลือสังคม ฯลฯ

๓) องค์กรมีการจัดทำแผนการดำเนินงานด้านส่งเสริมคุณธรรม และจัดบุคลากร/ทีมงานผู้รับผิดชอบการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรมในองค์กรตามประเด็นคุณธรรมเป้าหมายองค์กร

การประเมินระดับที่ ๒ (องค์กรคุณธรรม)

๑) องค์กรมีผลสำเร็จการดำเนินงาน/กิจกรรมส่งเสริม คุณธรรมในองค์กรตามคุณธรรม เป้าหมาย และแผนงานที่กำหนดเป็นระบบและต่อเนื่องมากขึ้น

๒) องค์กรมีการจัดระบบติดตาม รายงานประเมินผลและจัดกิจกรรมรณรงค์แลกเปลี่ยน เรียนรู้เพื่อพัฒนา ปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรมในองค์กรอย่างต่อเนื่อง

๓) องค์กรมีกระบวนการยกย่อง เชิดชูการทำความดี หรือบุคคลผู้มีความดีในรูปแบบต่าง ๆ เช่น บุคคลคุณธรรม โครงการดีเด่นด้านส่งเสริมคุณธรรม ส่วนงานดีเด่นด้านคุณธรรม ฯลฯ

การประเมินระดับที่ ๓ (องค์กรต้นแบบคุณธรรม)

๑) องค์กรมีผลสำเร็จการดำเนินงานขององค์กรตาม “ปัญหาที่อยากแก้” และ “ความดีที่อยากทำ” ตามคุณธรรมพอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสาเพิ่มมากขึ้น

๒) องค์กร มีการเพิ่มประเด็นคุณธรรมเป้าหมาย ในมิติการนำหลักศาสนา และหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงมากำหนดเป็นปัญหาที่อยากแก้ ความดีที่อยากทำ เพิ่มเติมจากคุณธรรมอื่น ๆ อย่างชัดเจน

๓) องค์กรมีองค์ความรู้จากการดำเนินงานองค์กรคุณธรรม สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้และ ถ่ายทอดขยายผลไปสู่องค์กรอื่นได้ (คณะอนุกรรมการคัดเลือกชุมชน องค์กร หน่วยงานและจังหวัดคุณธรรม คณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ